

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

**ПРИВРЕДНА КРЕТАЊА НА ТЕРИТОРИЈИ
РЕГИОНАЛНЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ
ЗЛАТИБОРСКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА**

Ужице, март 2019. године

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о територији, локалним самоуправама и становништву	3
1.1. Површина и степен развијености	3
1.2 Становништво	4
2. Национални рачуни	4
2.1. Бруто домаћи производ и бруто додата вредност (Регионални БДП)	4
2.2. Инвестиције (по локалним самоуправама)	5
3. Индустијска производња	7
4. Пољопривредна производња на територији РПК	8
5. Грађевинарство	9
6. Саобраћај	10
7. Туризам	12
8. Запосленост и зараде	13
8.1. Регистрована запосленост (по јединицама локалне самоуправе)	13
8.2. Зараде	14
9. Незапосленост	15
10. Спољнотрговинска робна размена	16
11. Структура привреде	19
12. Стране директне инвестиције на територији РПК	19
13. Законске и локалне иницијативе	21
Методолошке напомене	22
Извори података	23

1. Основни подаци о територији, локалним самоуправама и становништву

1.1. Површина и степен развијености

Регионална привредна комора Златиборског управног округа са седиштем у Ужицу, површине 6171 квадратних километара, заузима 6,97 одсто територије Републике Србије. РПК Златиборског управног округа покрива привредне активности 11 општина: Ужице, Севојно, Ариље, Бајина Башта, Косјерић, Нова Варош, Пожега, Прибој, Пријепоље, Чајетина и Ивањица.

Највећу територијалну површину заузимају општине Ивањица (17,66 %) и Пријепоље (13,40 %)

Посматрано према степену развијености, највиши ниво развијености има Град Ужице који је разврстан у I групу, општине Чајетина и Косјерић које су разврстане у II групу степена развијености, док су остале локалне самоуправе разврстане у III и IV групу.

Табела 1. Површина и степен развијености

Назив РПК и ЈЛС	Површина			Степен развијености
	у km ²	Удео, %		
		Република Србија	РПК ЗУО	
Република Србија	88499	100		-
РПК ЗУО	6171	6.97	100	-
Град Ужице	667	0.75	10.81	I група
Ужице	647	0.73	10.48	
Севојно	20	0.02	0.32	
Ариље	349	0.39	5.66	II група
Бајина Башта	673	0.76	10.91	III група
Косјерић	358	0.40	5.80	II група
Нова Варош	581	0.66	9.42	IV група
Пожега	426	0.48	6.90	II група
Прибој	553	0.62	8.96	IV група
Пријепоље	827	0.93	13.40	IV група
Чајетина	647	0.73	10.48	II група
Ивањица	1090	1.23	17.66	III група

Извор: Републички завод за статистику, Републички геодетски завод, Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину.

1.2 Становништво

Према проценама Републичког завода за статистику средином 2017. године број становника на територији Регионалне привредне коморе Златиборског управног округа износио је 275.334, што чини 3,92 % од укупног броја становника у Републици Србији. Највећи део становништва живи у Граду Ужицу и то 27.01 %.

Процене су израђене на бази Пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године и података о природном и механичком кретању становништва (унутрашње миграције).

Табела 2. Процењен број становника средином 2016. и 2017. године

Назив РПК и ЈЛС	Број становника (процена)		Удео (2017) %		Индекс 2017/2016.
	2016	2017	Република Србија	РПК зуго	
Република Србија	7058322	7020858	100		99.47
РПК Ужице	278085	275334	3.92	100	99.01
Град Ужице	75097	74371	1.06	27.01	99.03
Ужице	68314	67649	0.96	24.57	99.03
Севојно	6783	6722	0.10	2.44	99.10
Ариље	18240	18109	0.26	6.58	99.28
Бајина Башта	24719	24539	0.35	8.91	99.27
Косјерић	11164	10996	0.16	3.99	98.50
Нова Варош	15158	14883	0.21	5.41	98.19
Пожега	28198	27872	0.40	10.12	98.84
Прибој	25171	24745	0.35	8.99	98.31
Пријеполје	35485	35149	0.50	12.77	99.05
Чајетина	14404	14509	0.21	5.27	100.73
Ивањица	30449	30161	0.43	10.95	99.05

Извор: Републички завод за статистику

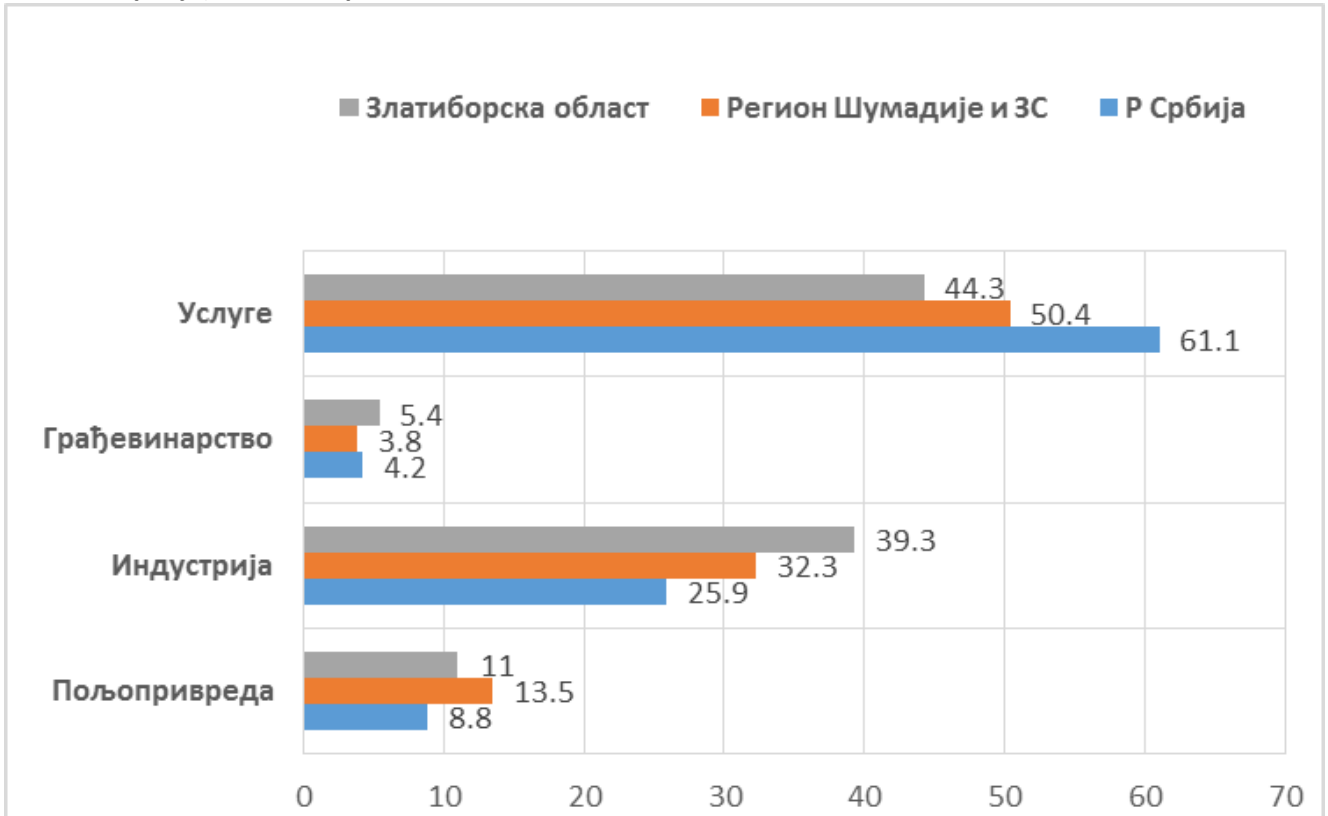
2. Национални рачуни

2.1. Бруто домаћи производ и бруто додата вредност (Регионални БДП)

Регион Шумадије и западне Србије учествује 19.8 одсто у стварању БДП (бруто домаћег производа) Републике Србије.

Учешће Златиборског управног округа у стварању БДВ (бруто додате вредности) Републике Србије је 3.2 одсто. У структури БДВ Златиборског управног округа најзаступљеније су услуге (44.3 одсто, што је испод републичког просека), индустрија (39.3 одсто, што је изнад републичког просека) и пољопривреда која учествује са 11 одсто, што је за 2.2 процентна поена више у односу на просек Републике Србије. Грађевинарство учествује са 5.4 одсто, што је изнад републичког просека.

Графикон 1: Структура бруто додате вредности (БДВ) у Републици Србији, Региону Шумадије и Западне Србије) и Златиборске области, 2016. године

Извор: Прерачун РПК на основу података Републичког завода за статистику

2.2. Инвестиције (по локалним самоуправама)

У структури исплата за инвестиције у основне фондове, током 2017. године, на подручју Регионалне привредне коморе Златиборског управног округа, доминантне су исплате за инвестиције у грађевинске радове са уделом од 35.5 одсто, затим домаћу опрему са уделом од 30.8 одсто, увозну опрему са уделом од 29 одсто, док на остале категорије долазе удели у мањим износима.

Табела 3. Исплате за инвестиције у основне фондове по техничкој структури, 2017. године (у 000 евра)

	Укупно	Грађевински радови	Земљиште	Домаћа опрема	Увозна опрема	Култивисани биолошки ресурси	Интелектуална својина
Република Србија	4,940,436	2,269,267	176,942	1,254,156	968,383	33,600	238,048
РПК Златиборског округа	64,458	22,890	1,705	19,836	18,681	52	1,273
Ариље	6,197	4,735	108	997	322	0	32
Бајина Башта	1,184	186	20	729	248	0	0
Ивањица	3,760	2,376	111	1,121	140	0	11
Косјерић	1,933	502	159	322	871	0	77
Нова Варош	1,178	687	0	478	5	0	5
Пожега	10,162	2,580	343	4,312	2,749	0	176
Прибој	311	92	0	190	27	0	1
Пријеполје	3,176	811	44	1,891	352	0	76
Ужице	14,948	5,565	595	4,506	3,355	52	873
Чајетина	9,476	5,111	274	1,133	2,954	0	2
Севојно	12,133	245	51	4,157	7,658	0	20

Извор: Републички завод за статистику

У структури инвестиција које су забележене током 2017. године, на подручју Регионалне привредне коморе Златиборског управног округа, највећи удео заузима домаћи капитал 78 одсто, затим следи мешовити капитал са уделом од 16,7 одсто.

Табела 4. Укупне инвестиције по пореклу капитала, 2017. године (у 000 евра)

	Укупно	Без ознаке	Домаћи капитал	Страни капитал	Мешовити капитал
Република Србија	4,940,436	1,699	3,699,812	951,367	287,539
РПК Златиборског округа	64,458	0	50,284	3,401	10,768
Ариље	6,197	0	4,982	553	661
Бајина Башта	1,184	0	1,080	104	0
Ивањица	3,760	0	3,747	12	0
Косјерић	1,933	0	509	1,424	0
Нова Варош	1,178	0	1,178	0	0
Пожега	10,162	0	9,368	794	0
Прибој	311	0	144	76	90
Пријеполје	3,176	0	2,801	374	0
Ужице	14,948	0	14,948	0	0
Чајетина	9,476	0	9,412	64	0
Севојно	12,133	0	2,115	0	10,017

Извор: Републички завод за статистику

3. Индустијска производња

Индустијска производња на подручју ПКС - РПК Златиборског управног округа у 2018. години већа је за 9,6 % у односу на 2017. годину (на подручју Републике Србије 1,3 %). Тренд кретања индустијске производње бележи следеће структурне карактеристике:

Посматрано по секторима, остварен је раст производње у прерађивачкој индустрији (2%) и у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом и паром (44,9%). Производња у рударству забележила је пад (3,5%).

Посматрано по наменским групама, забележен је највећи раст у производњи пића 19,4%, производњи прехранбених производа 17,6% и у производњи моторних возила и приколица 67,5 %.

Графикон 2: Индекси индустијске производње, поређење периода I-XII 2018. / I-XII 2017.

Извор: Републички завод за статистику

4. Пољопривредна производња

Пољопривредна производња Златиборске области има све одлике брдско-планинског подручја. У пољопривреди су најзаступљенији сточарство (говедарство и овчарство), воћарство (шљива, малина, јабука) и ратарство (кромпир). Ова област поседује низ специфичности у погледу климе, земљишта, географског положаја и традиције у поступку производње пољопривредних производа, који испуњавају највише захтеве у погледу квалитета.

У протеклој години забележени су веома неповољни климатски услови за поједине културе. Падавине и велика влага значајно су утицали на пад приноса и пад квалитета воћа.

Принос и квалитет малине у 2018. години није био на задовољавајућем нивоу што се такође одразило и на тржишну вредност малине у откупу и међународном тржишту.

Да би се остварио просперитет одрживости даљег развоја малинарства наопходно је извршити анализу стања на тржишту замрзнуте малине, испунити захтеве хигијене у производњи, берби и преради замрзнуте малине и преузимању активности на унапређењу односа купаца и добављача у процесу откупа свеже малине. Такође неопходно је утврдити реалне површине засада под јагодичастим воћем, применом одговарајуће методологије јер се сваке године подижу нови засади.

Примарну производњу млека у Републици Србији (тзв. млечно говедарство) карактерише знатно учешће уситњених малих газдинстава са малим бројем грла и малим расположивим површинама земљишта. Од прерађивачке производње у Златиборској области претежно доминира прерада млека. Млеко се најчешће предаје млекарима док је прерада млека у оквиру домаћинства слаба. Златиборска област располаже са осам млекара од којих се издваја млекар ПК Златибор већег капацитета (30т/дневно). Субвенције производње млека у Србији су ограничене и тренутно су на нивоу од 7РСД/л. Предлози за повећање квалитета сировог млека:

- Успостављање рада националне референтне лабораторије је неопходно, али постоје и питања око узорковања сировог млека - ко врши, кад се врши, колико често, што није прецизно дефинисано.
- Едукација фармера је неопходна, али су потребне и ригорозне мере са којима се морају суочити немарни примарни произвођачи млека.

Један од проблема са којима се суочавају пољопривредни произвођачи је исплати подстицаја од стране Министарства пољопривреде са обећањем да ће се у овој години надокнадити дуговања из претходног периода како не би утицала на буџетску расподелу у текућој години.

Очекује се позитиван ефекат поновног увођења субвенције за дизел гориво- 60 литара дизел горива по хектару је субвенционисано са по 20 динара, а максималан износ пољопривредног земљишта је 20 хектара на бази пријаве хектара трезору, исплата се врши од 1. марта до 30. априла текуће године.

Што се тиче кланичне индустрије, производње и прераде меса, у Златиборској области присутно је 36 кланица које испуњавају санитарне услове и поседују сертификате квалитета. Проблем са којим се суочавају привредници овог сектора је повећан увоз прерађених производа без царинских оптерећења који постављају озбиљан проблем више у очувању и опстанку кланичне индустрије Србије, него у њеном унапређивању. Домаћа прерађивачка индустрија, на домаћем тржишту, суочена је са недовољном количином сировине, уз ценовно повољније производе из увоза. Још један од проблема са којима се суочавају привредници је транспорт кланичног отпада који обавља једино „Напредак“ Ђуприја. Транспорт се одвија знатно ређе од реалне потребе кланица што знатно ограничава њихов пословни развој. На проширена седница Одбора Групације кланичне индустрије - производња, обрада и конзервисање меса и производа од меса, одржаној 30. августа 2018. године предложено је следеће: иницирати уједначавање стопе ПДВ у области сточарства (нпр. неједнака цена за товно грло због ПДВ-а приликом продаје грла, ако је грло из система правног лица обрачун је са ПДВ-ом, док је нижа цена грла са пољопривредног газдинства које није у систему ПДВ-а) потребно је предложити и повећање субвенција за млеко, јер ће ова мера допринети повећању броја крава, самим тим и телади, а то повећању броја јунади, у аграрном буџету направити позицију за

унапређење животне средине, споредни производи пореклом од животиња су у развијеним земљама под контролом државе и обезбеђена је помоћ државе, значајно је иницирати повећање субвенција, пре свега због неравноправног положаја узгајивача стоке у односу на земље у окружењу које имају много значајније субвенције.

Једна од активности Регионалне привредне коморе Златиборске области је и заштита географског порекла Ужичке пршуте. Одржан је иницијални састанак са произвођачима и прерађивачима меса при чему су упознати са самом процедуром заштите. Такође заштита географског порекла, омогућава произвођачима бољу препознатљивост и позиционирање на тржишту, затим заштиту од копирања, па самим тим и вишу цену по којој ће производ продати.

Значајано место у структури привреде региона заузима прерада дрвета. Проблеми који су се издвојили у овом сектору су, пре свега недостатак квалификоване радне снаге услед одлива младих људи у друге земље због већег личног дохотка, као и недостатак сировине односно неравноправна расподела сировине. Домаћи привредници су изразили предлог да држава заштити, забрани или смањи (као неке земље у окружењу) извоз трупаца и тиме спречи доношење штете домаћој дрвној индустрији.

5. Грађевинарство

На основу доступних података о вредности изведених грађевинских радова у 2017. години, општине у саставу РПК Златиборског управног округа учествују са 3,07% у вредности изведених грађевинских радова Србије. Вредност изведених радова највећа је у општинама Ужице, Пожега, Чајетина и Бајина Башта.

Табела 5. Вредност изведених грађевинских радова на подручју РПК Златиборског управног округа у 2017. години у 000 РСД

	Вредност изведених радова			Вредност изведених радова - новоградња		
	укупно	зграде	остало	укупно	зграде	остало
РПК ЗУО	8969495	4220193	4749302	4751196	3408671	1342525
Град Ужице	2208828	788471	1420357	776257	574443	201814
Ужице	2154981	770651	1384330	774759	574443	200316
Севојно	53847	17820	36027	1498	0	1498
Ариље	249329	56651	192678	109358	33105	76253
Бајина Башта	862599	152953	709646	303636	98438	205198
Косјерић	277991	99196	178795	64298	57549	6749
Нова Варош	251921	99591	152330	107327	59483	47844
Пожега	2372548	1526582	845966	1761589	1335892	425697
Прибој	82493	41707	40786	45579	30310	15269
Пријеполје	221677	138426	83251	91308	85209	6099
Чајетина	1455839	1176858	278981	1170119	1056110	114009
Ивањица	986270	139758	846512	321725	78132	243593

Извор: Републички завод за статистику

У контактима са привредним друштвима у овој области истакнути су следећи проблеми:

- висок проценат присуства „сиве економије“
- код учествовања на јавним тендерима, често након закључења уговора долази до измена пројектне документације по захтеву наручиоца, измене дуго трају што продужава време завршетка радова
- недовољно стручни људи контролишу и формирају тендерску документацију
- недостатак кадрова- зидари, тесари, руковооци грађевинским машинама
- гаранција за домаће фирме како би равноправно учествовале на тендерима у конкуренцији страних компанија
- контрола материјала који се уграђују, у вези поштовање стандарда
- примена Закона о безбедности саобраћаја - тумачење унутрашњег транспорта
- примена Закона о раду у делу прерасподеле радног времена
- понуђена цена као најзначајни критеријум код тендерских процедура

6. Саобраћај

Структура и показатељи

У привредној грани саобраћај у Републици Србији у делатности путнички саобраћај у 2018. години индекс оствареног физичког обима је мањи за 1,7% у односу на претходну годину. Индекс физичког обима у друмском теретном саобраћају је повећан за 24% у односу на претходну годину.

Код превоза робе у 2018. години забележено је повећање количине превезене робе у свим саобраћајним гранама у поређењу са претходном годином. Највећи раст код превоза робе остварен је у друмском саобраћају са повећањем од 29%, што је велики пораст у односу на учешће које припада железничком превозу робе са 9% повећања у односу на прошлу годину.

По показатељима Републичког завода за статистику Србије у прошлој години укупан број путничких моторних возила која су ушла у Републику Србију у четвртом кварталу 2018.године већи је за 10,9% у односу на исти период претходне године. Излаз путничких моторних возила из Републике Србије већи је за 1,3% у поређењу са истим периодом 2017. године.

Укупан број путника који су свим врстама путничких превозних средстава ушли у Републику Србију током четвртог квартала 2018.године већи је за 7,2% у односу на исти период претходне године.

Укупан број путника изашлих из Републике Србије током четвртог квартала 2018.године већи је за 8,2% у односу на исти квартал 2017.године.

Ови паритети у сразмерном делу су карактеристика тренда који је остварен у превозу робе и у друмском саобраћају и Златиборског управног округа у 2018. години.

На подручју Златиборске области у 2018. години регистрованих теретних возила имало је 9.412, аутобуса 337, путничких аутомобила 70.765, радних возила 248, приколичних возила 8.173, моторцикала 679 и мопеда 346.

У структури друмског превоза Привредна друштва у области саобраћаја Златиборског управног округа у прошлој години обављала су делатност друмског превоза путника и превоза терета, остале пратеће делатности у саобраћају, делатност ауто школа за возаче, градски и приградски копнени превоз путника, услужне делатности у копненом саобраћају, такси превоз и железнички превоз путника и терета.

Примена законске регулативе

У погледу законске регулативе примена Закона о превозу терета у друмском саобраћају и Закона о превозу путника у друмском саобраћају као основних прописа у овој области, унела је бројне новине у саобраћају. Посебно значајан је поступак лиценцирања превозника за обављање јавног превоза терета, јавног превоза путника и аутобуских станица.

Поступак лиценцирања уређен је правилницима који су донети на основу закона у којима су дефинисани критеријуми које привредна друштва треба да испуне у погледу пословног угледа, возног парка, финансијске способности, кадровских капацитета и друго. Поступак лиценцирања превозника траје од почетка примене закона у том делу почев од 12. фебруара 2018. године и то представља један од најважнијих услова за обављање делатности за привредна друштва у овој области.

Од надлежног Министарства за инфраструктуру саобраћаја и грађевинарство велики број привредних друштава добило је у 2018. години привремена решења без временског одређења у погледу важности, независно од тога да ли су у потпуности испунили или нису испунили све прописане услове за лиценцирање делатности.

Измена прописа у погледу регистрације нових редова вожње у јавном превозу путника у друмском саобраћају са новом процедуром уредили су ову област на други и квалитетнији начин са продуженим временом важења редова вожње на период од пет година.

Проблеми у пословању

Најчешће истакнути проблеми на које су указали привредници који послују у привредној грани саобраћај на подручју Златиборског управног округа су:

- Високе цене горива и мазива уз стални тренд раста малопродајних цена по литру бензина и дизела;
- Кашњење у повраћају ПДВ-а и у повраћају акциза за гориво;
- Високи порези, доприноси и таксе- знатно су увећана државна захватања од саобраћајне привреде;
- Повлашћен положај страних инвеститора;
- Недостатак подстицајних мера државе за домаће превознике у саобраћају;
- Средства која привредници користите за инвестирање и куповину нове опреме нису ослобођена пореза на добит предузећа јер су привреди укинута „ порески кредити“ које треба вратити;
- Ограничења броја дозвола код расподеле дозвола за превоз робе у међународном друмском саобраћају у јавном превозу терета;
- Неефикасан рад правосудних органа и проблеми наплате потраживања судским путем;
- Дуго задржавање камиона и аутобуса на граничним прелазима у Србији због чега настају велике штете за превознике у саобраћају и кашњења у извршавању њихових уговорних обавеза;
- Нелојална конкуренција и сива економија у друмском путничком саобраћају;
- Недовољно присуство инспекцијских органа у саобраћају на терену и недостатак појачаних контрола локалних и републичких органа надзора;
- Неразвијена саобраћајна инфраструктура-путна мрежа, недовољна уређеност и опремљеност саобраћајница и неадекватно одржавање путева;
- Недостатак квалификоване стручне радне снаге (недостатак професионалних возача камиона и возача аутобуса у друмском саобраћају)

- Код прве регистрације возила камиони предуго чекају на стављање у функцију због компликоване административне процедуре за добијање документације;
- Спорост државне управе у поступку за добијање нових таблица превозника за камионе и аутобусе код губитка и оштећења таблица.

7. Туризам

У 2018. години укупан број долазака туриста у Републику Србију износио је 3.435.522 (пораств од 11,1 % у односу на исти период 2017. године), од чега су домаћи гости чинили 1.720.008 (пораств од 8,2%), односно учествовали су са 50,1% у укупним доласцима. Број долазака страних туриста износио је 1.710.514 (пораств од 14,2% у односу на првих дванаест месеци 2017.год.), што представља учешће од 49,86% у укупним доласцима туриста.

Туристички промет у 2018. години забележио је у Републици Србији 9.336.103 остварених ноћења туриста. То је у односу на исти период претходне године раст од 12,1% , од чега су домаћи туристи остварили 5.678.235 ноћења (раств од 10,2% у односу на дванаест месеци 2017.год), односно то је учешће са 60,82% у укупном броју ноћења, док су страни туристи остварили 15,2% више ноћења (3.657.868) у односу на првих дванаест месеци 2017. године, тј. учествовали су са 39,18% у укупном броју ноћења.

Територију коју обухвата ПКС-РПК Ужице је посетило укупно 378.179 гостију што је 11% од укупног броја долазака у Републику Србију, а који су остварили 13,52% ноћења у поређењу са укупним бројем ноћења евидентираним у Републици Србији.

Табела 6. Доласци туриста у 2018. и 2017. години по општинама

Општина	Доласци туриста 2018.			Доласци туриста 2017.			Индекс 2018/17
	укупно	домаћи	страни	укупно	домаћи	страни	
Ариље	1895	1412	483	978	762	216	193.8
Б Башта	46928	43035	3893	47953	44955	2998	97.9
Ивањица	19134	17166	1968	17764	16776	988	107.7
Косјерић	1359	984	375	2495	2171	324	54.5
Н Варош	17387	15382	2005	14912	13338	1574	116.6
Пожега	11653	7672	3981	12779	8116	4663	91.2
Прибој	3960	2711	1249	4642	3205	1437	85.3
Пријепоље	1994	1419	575	269	231	38	741.3
Ужице	55332	38593	16739	54129	39631	14498	102.2
Чајетина	218537	159611	58926	196286	149136	47150	111.3
УКУПНО	378179	287985	90194	352207	278321	73886	107.4

Извор: Републички завод за статистику

Израчунати индекси у претходној табели односе се на укупан број туриста.

Присутна је тенденција раста доласка туриста на регион укупно али и у већини општина (Чајетини, Ужицу, Пријепољу, Новој Вароши, Ивањици...)

Табела 7. Доласци и ноћења туриста у планинска места у 2018. години

Место	Туристи			Ноћења туриста		
	свега	домаћи	страни	свега	домаћи	страни
Златар	13.902	12.436	1.466	46.595	43.844	2.751
Златибор	195.172	148.448	46.724	713.607	39.933	132.188
Мокра Гора	14.715	8.223	6.492	28.193	19.014	9.179
Тара	64.715	60.602	4.113	250.79	240.504	10.286

Извор: Републички завод за статистику

Највећа посећеност у 2018. години била је у планинским туристичким дестинацијама Златибору и Тари. Најпосећенија места су били Златибор и Тара.

8. Запосленост и зараде

8.1. Регистрована запосленост (по јединицама локалне самоуправе)

У 2018. години на подручју РПК Златиборског управног округа регистровано је 74876 запослена, што чини 3,51 одсто запослених у Републици Србији. У односу на 2017. годину забележен је раст броја запослених од 2,8 одсто. Највећи раст стопе запослености у односу на 2017. годину, забележен је у општини Чајетина, 8,6 одсто.

Табела 8. Регистрована запосленост у 2017. и 2018. години

	Број запослених		Удео (2017), %		Индекс 2018/2017.
	2017	2018	Република Србија	РПК ЗУО	
Република Србија	2062588	2131079	100,0	-	103.3
РПК ЗУО	72802	74876	3.51	100,0	102.8
Град Ужице	23263	23455	1.10	31.3	100.8
Ужице	19905	20211	0.95	27.0	101.5
Севојно	3358	3243	0.15	4.3	96.6
Ариље	6281	6330	0.30	8.5	100.8
Бајина Башта	5799	6044	0.28	8.1	104.2
Косјерић	2606	2866	0.13	3.8	110.0
Нова Варош	3074	3010	0.14	4.0	97.9
Пожега	7503	7820	0.37	10.4	104.2
Прибој	3978	4171	0.20	5.6	104.9
Пријеполје	7296	7455	0.35	10.0	102.2
Чајетина	5017	5450	0.26	7.3	108.6
Ивањица	7985	8276	0.39	11.1	103.6

Извор: Републички завод за статистику

*Регистрована запосленост обухвата запослене у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације), предузетнике и регистроване индивидуалне пољопривреднике.

Показатељи који се односе на запосленост у Србији исказани за трећи квартал 2018. године указују да је у структури по секторима делатности највећи број запослених био у услужном сектору 56,9%, што је општа карактеристика у глобалној економији и код нас у складу са већ десетогодишњим трендом у области запослености по секторима делатности, где индустрији припада 21,9%, пољопривреди 16,8% и најмање грађевинарству 4,5%.

8.2. Зараде

Просечна зарада без пореза и доприноса у 2018. години у Златиборској области била је за 13,4 одсто мања од републичког просека. У поређењу са истим периодом 2016. године, просечна нето зарада на подручју регионалне коморе порасла је за 3,9 одсто. Највећа просечна нето зарада била је у општини Севојно 48282 динара а најмања у општинама Ивањица 36863 и Ариље 37100 динара.

Табела 9. Просечне зараде без пореза и доприноса (нето) у 2017. и 2018. години

	Нето зараде, у РСД		Удео (2017), %		Индекс I-XII 2018/ I-XII 2017.
	I-XII 2017.	I-XII 2018.	Република Србија	Златиборска област	
Република Србија	47893	49650	100,0	-	103.7
Златиборска област	41376	43006	86.6	100,0	103.9
Град Ужице	48359	47892	96.5	111.4	99.0
Ужице	46668	47881	96.4	111.3	102.6
Севојно	54691	48282	97.2	112.3	88.3
Ариље	32188	37100	74.7	86.3	115.3
Бајина Башта	37817	39709	80.0	92.3	105.0
Косјерић	51767	43974	88.6	102.3	84.9
Нова Варош	35322	40590	81.8	94.4	114.9
Пожега	34828	42438	85.5	98.7	121.9
Прибој	33557	40306	81.2	93.7	120.1
Пријеполје	33358	38684	77.9	90.0	116.0
Чајетина	38381	39020	78.6	90.7	101.7
Ивањица	33678	36863	74.2	85.7	109.5

Извор: Републички завод за статистику

9. Незапосленост

Према евиденцији Националне службе за запошљавање, на крају децембра 2018. године, удео РПК Златиборског округа у укупном броју незапослених лица у Републици Србији износи 4,45 одсто. У односу на 2017. годину, смањен је број незапослених лица за 3.95 одсто. Највећи број незапослених лица је у општини Прибој, што чини 18,63 % од укупног броја незапослених лица на подручју РПК – Златиборског управног округа. Најмања стопа незапослености је у општинама Чајетина и Севојно.

Табела 10. Незапослена лица, стање на крају децембра 2017. и 2018. године

Назив РПК и ЈЛС	Незапослена лица		Удео (2017), %		Индекс 2018/2017
	31.12.2017.	31.12.2018.	Република Србија	РПК ЗУО	
Република Србија	618827	552513	100	-	89.3
РПК ЗУО	25608	24597	4.45	100	96.1
Град Ужице	4188	3548	0.64	14.4	84.7
Ужице	3808	3211	0.58	13.1	84.3
Севојно	380	337	0.06	1.4	88.7
Ариље	1117	1192	0.22	4.8	106.7
Бајина Башта	1830	1727	0.31	7.0	94.4
Косјерић	655	633	0.11	2.6	96.6
Нова Варош	1945	1864	0.34	7.6	95.8
Пожега	1731	1448	0.26	5.9	83.7
Прибој	5166	4582	0.83	18.6	88.7
Пријеполје	4696	4196	0.76	17.1	89.4
Чајетина	535	480	0.09	2.0	89.7
Ивањица	3745	3449	0.62	14.0	92.1

Извор: Национална служба за запошљавање

10. Спољнотрговинска робна размена

Спољнотрговинска робна размена привреде РПК Златиборског управног округа достигла је 1.033 еура у 2018. години, при чему је извоз износио 601 милион евра а увоз 432 милиона евра. Остварени суфицит износио је 169 милиона евра. Суфицит у робној размени оствариле су све општине Региона.

У 2018. години забележен је раст извоза на подручју РПК Златиборског управног округа у износу од 3,6 одсто, као и раст увоза у износу од 6,2 одсто у односу на 2017. годину. Покривеност увоза извозом износи 139 одсто. Највеће учешће у спољнотрговинској робној размени на регионалном нивоу има општина Севојно са 47,6 одсто.

Табела 11. Преглед спољнотрговинске робне размене у 2018. години

	укупна робна размена (000 УСД)	извоз (000 ЕУР)	индекс 2018/ 2017	Учешће у извозу РПК(%)	увоз (000 ЕУР)	индекс 2018/ 2017	Учешће у увозу РПК(%)	салдо	покрив. увоза извозом (%)
УКУПНО, РПК ЗУО	1,033,603.5	601,234.5	103.6	100,0	432,369.0	106.2	100,0	168,865.5	139.1
Севојно	492,229.2	281,009.0	105.2	46.7	211,220.2	106.6	48.9	69,788.8	133.0
Ужице	151,783.3	90,326.9	92.4	15.0	61,456.4	111.2	14.2	28,870.5	147.0
Ариље	77,077.7	43,868.9	84.2	7.3	33,208.8	87.1	7.7	10,660.1	132.1
Ивањица	73,580.2	44,915.8	115.7	7.5	28,664.4	108.7	6.6	16,251.4	156.7
Пожега	63,655.0	35,878.6	99.8	6.0	27,776.4	112.3	6.4	8,102.2	129.2
Пријеполје	53,365.5	29,541.7	97.5	4.9	23,823.8	91.4	5.5	5,717.9	124.0
Чајетина	43,717.1	27,110.4	117.1	4.5	16,606.7	121.7	3.8	10,503.7	163.2
Косјерић	32,085.0	18,468.3	179.6	3.1	13,616.7	131.8	3.1	4,851.6	135.6
Прибој	26,073.2	17,087.3	117.6	2.8	8,985.9	132.8	2.1	8,101.4	190.2
Бајина Башта	13,257.6	8,766.3	141.1	1.5	4,491.3	104.0	1.0	4,275.0	195.2
Нова Варош	6,779.7	4,261.3	103.9	0.7	2,518.4	76.2	0.6	1,742.9	169.2

Извор: Републички завод за статистику

Према приказу (Табела 12.) стандардизоване међународне трговинске класификације (СМТК), на подручју РПК Златиборског управног округа, у 2018. години, највише се извозио алуминијум, и производи алуминијума (24,9%), бакар и производи од бакра (19,2%) и воће за јело (11,2%). Највећи раст извоза у односу на 2017. годину, остварен је код производа од простих метала (957,6%).

У увозу, најзаступљенији производи били су алуминијум и производи алуминијума (27,8%), бакар и производи од бакра (13,9%) и котлови, машине и уређаји (6,7%). Највећи раст увоза у односу на 2017. годину, остварен је код увоза соли; сумпора; земље и камена; гипс; креча и цемента (79,3%).

Табела 12. Преглед 15 најзначајнијих спољнотрговинских производа, рангираних према СМТК приказу вредности извоза и увоза, у 2018. години

Назив производа - извоз	Извоз РПК (000 ЕУР)	Учешће у извозу РПК(%)	индекс 2018/ 2017	Назив производа - увоз	Увоз РПК (000 ЕУР)	Учешће у извозу РПК(%)	индекс 2018/ 2017
Алуминијум и производи од алуминијума	149,517.3	24.9	99.4	Алуминијум и производи од алуминијума	120,227.7	27.8	104.1
Бакар и производи од бакра	115,158.1	19.2	110.4	Бакар и производи од бакра	60,008.0	13.9	120.9
Воће за јело; коре агрума или диња и лубеница	67,335.6	11.2	93.7	Котлови, машине и уређаји, реактори и слично	28,918.1	6.7	124.3
Пластичне масе и производи; каучук и производи	36,268.6	6.0	119.2	Пластичне масе и производи; каучук и производи	20,987.2	4.9	111.0
Револвери, пиштољи, пушке и сл.; муниција и делови	23,216.5	3.9	76.7	Неразврстана роба по ЦТ	20,803.1	4.8	111.9
Дрво и производи од дрвета; дрвени угаљ	23,163.9	3.9	136.2	Дрво и производи од дрвета; дрвени угаљ	18,048.7	4.2	97.6
Одећа и прибор за одећу, осим плетених и кукичаних	21,490.8	3.6	88.3	Гвожђе и челик	16,272.2	3.8	123.4
Одећа и прибор, плетени или кукичани	19,709.5	3.3	97.0	Со; сумпор; земља и камен; гипс; креч и цемент	10,444.9	2.4	179.3
Намештај, постељина, душеци, јастуци; монтажне зграде	19,298.2	3.2	114.8	Влакна вештачка или синтетичка, сечена	8,703.4	2.0	105.4
Неразврстана роба по ЦТ	17,751.9	3.0	94.7	Цинк и производи од цинка	8,169.0	1.9	100.4
Котлови, машине и уређаји, реактори и слично	16,112.2	2.7	128.4	Материјали плетени или кукичани	8,155.4	1.9	95.2
Со; сумпор; земља и камен; гипс; креч и цемент	14,268.6	2.4	113.4	Месо и кланични производи за јело	7,213.4	1.7	90.2
Електричне машине и опрема и њихови делови	8,541.1	1.4	109.6	Производи од гвожђа и челика	7,024.1	1.6	119.3
Производи од гвожђа и челика	8,205.8	1.4	96.1	Воће за јело; коре агрума или диња и лубеница	6,791.4	1.6	56.3
Производи од простих метала, разни	5,838.7	1.0	1057.6	Минерална горива, уља и воскови; битуменозне материје	6,368.0	1.5	110.2
УКУПНО првих 15:	545,876.8	91.1	-	УКУПНО првих 15:	348,134.6	80.7	-

Извор: Републички завод за статистику

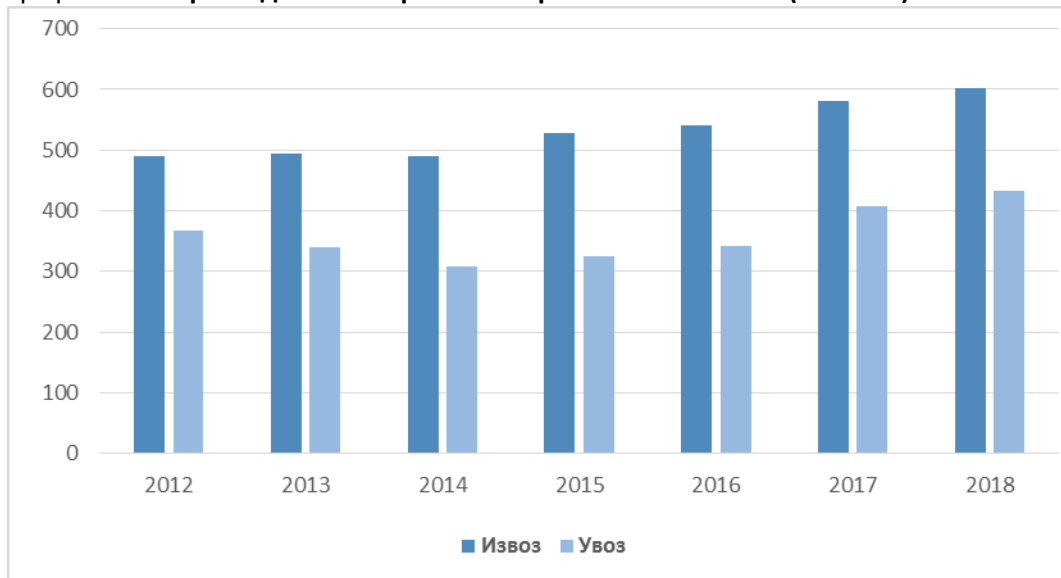
Најзначајнији спољнотрговински партнер РПК Златиборског управног округа у 2018. години, у извозу је Немачка са уделом у укупном извозу од 19,1 одсто. У увозу, највећи партнер је Руска федерација са уделом од 11,3 одсто. Структура спољнотрговинских партнера је задржана из претходних година. Такође, у прилог оваквом рангирању спољнотрговинских партнера иду закључени споразуми о слободној трговини на државном нивоу – Прелазни трговински споразум са ЕУ, ЦЕФТА споразум и споразум са Руском Федерацијом.

Табела 13. Преглед 15 земаља, најзначајнијих спољнотрговинских партнера, рангираних према вредности извоза и увоза, у 2018. години

Назив земље - извоз	Извоз РПК (млн ЕУР)	Учешће у извозу РПК (у %)	Назив земље - увоз	Увоз РПК (млн ЕУР)	Учешће у увозу РПК (у %)
Немачка	114,760.1	19.1	Руска федерација	48,963.8	11.3
Словенија	49,990.1	8.3	Немачка	35,024.5	8.1
Босна и Херцеговина	48,752.2	8.1	Кина	34,818.6	8.1
Италија	41,875.3	7.0	Босна и Херцеговина	34,769.2	8.0
Република Црна Гора	40,611.6	6.7	Италија	26,392.2	6.1
Француска	36,897.4	6.1	Турска	25,491.0	5.9
САД	35,771.6	5.9	Индија	24,540.7	5.7
Чешка Република	19,056.2	3.2	Чешка Република	21,644.0	5.0
Руска федерација	18,296.9	3.1	Република Црна Гора	17,860.5	4.1
Холандија	17,733.2	3.0	Белгија	17,083.3	4.0
Хрватска	15,894.5	2.6	Мађарска	15,827.4	3.7
Велика Британија	15,864.9	2.6	Словенија	13,451.2	3.1
Пољска	14,408.4	2.4	Бугарска	12,464.7	2.9
Аустрија	12,969.5	2.2	Грчка	10,104.6	2.3
Белгија	12,194.9	2.0	Румунија	8,410.3	1.9
УКУПНО првих 15:	495,076.8	82.3	УКУПНО првих 15:	346,846.0	80.2

Извор: Републички завод за статистику

Графикон 6: Преглед спољнотрговинске размене 2012-2018 (000 ЕУР)

Извор: Републички завод за статистику.

11. Структура привреде

У првој половини 2018. године на подручју Регионалној привредне коморе Златиборског управног округа било је регистровано 2.728 активна привредна друштва (за 1,37 одсто више у односу на 2017. годину) и 10.522 предузетника (за 2,53 одсто више у односу на 2017. годину).

Табела 14. Структура привреде, у периоду 2015 – (јануар-јун) 2018. године

Структура привреде	2015	2016	2017	Јануар - Јун 2018
Златиборска област				
Број привредних друштава				
Активна	2525	2630	2691	2728
Новооснована	130	184	138	73
Брисана / угашена	68	55	82	30
Број предузетника				
Активни	9357	9803	10262	10522
Новоосновани	1360	1388	1504	789
Брисани / угашени	1319	951	1056	534

Извор: АПР

Напомена: Регистар привредних субјеката је јединствена, централна и електронска база података у који се региструју предузетник, привредно друштво, задруга и задружни савез, јавна предузећа, огранак и представништво страног привредног друштва, као и други облици организовања у Републици Србији и садржи све податке који су према закону, а у складу са директивама ЕУ, предмет регистрације.

12. Стране директне инвестиције на територији РПК

Табела 15. Најзначајније реализоване инвестиције

	ИНВЕСТИТОР	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	НАЗИВ ФИРМЕ	ДЕЛАТНОСТ
1	EAST POINT METALS LTD	SAD	VALJAONICA BAKRA SEVOJNO	Производња бакра
2	IMPOL d.o.o	SLOVENIJA	IMPOL SEVAL	Производња алуминијума
3	SERGEY DUDKO	RUSIJA	CORUN HOLDING D.O.O.	Производња алата
4	ROGER DESCOURS GROUP	FRANCUSKA	YUGENT FOOD	Прерада и конзервисање воћа и поврћа
5	PIERO ZANELLA SRL	ITALIJA	ZLATIBOR MERMER	Сечење, обрада и обликовање камена
6	TITAN	GRČKA	CEMENTARA KOSJERIĆ	Производња цемента
7	CVENIK INVEST GROUP	ŠVEDSKA	Hotel "PARK"	Хотели и сличан смештај
8	CARMEUSE	BELGIJA	JELEN DO	Производња креча и камена

	ИНВЕСТИТОР	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	НАЗИВ ФИРМЕ	ДЕЛАТНОСТ
9	EMILIO STECHER	ŠVAJCARSKA	EMILIO STECHER Prijepolje	Обрада природног камена гранита и мермера
10	ARRIVA INTERNATIONAL LIMITED	VELIKA BRITANIJA	ZLATAN PREVOZ	Градски и приградски копнени превоз путника
11	MDG Computers Canada Goran Varaklić	KANADA	MDG Prijepolje	Делатност позивних центара
12	"HMT GmbH"	NEMAČKA	TRENDTEX	Производња радне одеће
13	DESCOURS Group	FRANCUSKA	FRUCOM FOOD	Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа
14	DESCOURS Group	FRANCUSKA	YUGENT FOOD	Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа
15	CROPS	BELGIJA	CROPS&PARTNERS	Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа
16	Bjorn Bart Schuermans	BELGIJA	YUBE	Остала прерада и конзервисање воћа и поврћа
17	Brajan Tigesen	DANSKA	BARBE SEAFOOD	Прерада и конзервисање рибе и љускара
18		IZRAEL	SINTER	Производи од синтерованог материјала
19	FANTONI GROUP	ITALIJA	ŠPIK IVERICA	Опемењене плоче иверице, пеллет за огрев
20	ULMARTIN DOO	SLOVENIJA	POLIESTER KOMPONENTE DOO	Производња ауто делова од полиестерских композита
21	ULMARTIN DOO (32.67%)	SLOVENIJA	POLIESTER CEVI DOO	Производња цеви од полиестера
22	ULMARTIN DOO (17.93%)	SLOVENIJA	POLIESTER GRUPA DOO	Произ. противградних ракета, наменских и композ. производа
23	Atair Gmbh	NEMAČKA	AD FABRIKA ČARAPA IVANJICA	Производња чарапа
24	Fizička lica		WOKSAL AD	Производи од тврдог метала
25	ITALSVENSKA S.R.L.	ITALIJA	ZELENA DRINA В Вашта	Дрвна индустрија
26	Fizicka lica	ITALIJA	3G STILE DOO	Производња обуће
28	DMD DIS TACARET	TURSKA	FLEX ACADEMY DOO (Слободна зона Прибој)	Производња флексибилних црева за бродску индустрију
29	RECUBRIMIENTOS Y FIBRAS SL	ŠPANIJA	Refisa Balkan DOO (Слободна зона Прибој)	Производња делова за трамваје од полиестера (кабине)

13. Законске и локалне иницијативе

Законске иницијативе :

1. Примена печата у вези са издавањем и књижењем рачуна у папирном и електронском облику -реализовано
2. Иницијатива ЈКП-Водовод Златибор-Захтев за измену Закона о ПДВ-у у делу који се односи на ослобађање од плаћања ПДВ-приликом реализације уговора о донацији –у току
3. Тумачење правилне примене прописа од стране Министарства финансија Републике Србије по основу чл. 85 Закона о порезу на доходак грађана који је ступио на снагу 01.01.2018. године односно предлога за измену поменутог члана-реализовано
4. Захтев Министарству финансија Републике Србије за давање мишљења поводомпримене Закона о републичким административним таксама епублике Србије – Шта је доказ о електронској уплати републичких административних такси-у току
5. Иницијатива у вези плаћања ПДВ-а за дрво за огрев и других дрвних сортимената- реализована
6. Захтев за измену процедуре и начина запошљавања особа са инвалидитетом у сектору у ЈКП и ЈП у којима због важења Закона о начину максималног броја запослених у јавном сектору и Уредбе о поступку прибављања сагласности новог запошљавања постоје ограничења- није реализовано

Иницијативе на локалном нивоу:

1. Иницијатива за измену Одлуке о утовару и истовару робе из теретних возила (Сл. лист Града Ужица број 13/17 од 23.03.2017. године) – у реализацији
2. Иницијатива за издавање решења Прехрани доо Ужице за прикључак на дистрибутивни систем електричне енергије- реализовано
3. Иницијатива за измену висине и намене локалних комуналних такси (Град Ужице) и повећање транспарентности трошења средстава-реализовано
4. Иницијатива за измену висине и намене локалних економских такси за Општине Нова Варош, Прибој, Иванјица, Косејерић, Бајина Башта , Ариље- одговор добијен од Општине Нова Варош
5. Иницијатива за измештање такси станице са простора Аутобуске станице Нова Варош ради добијања лиценце Секулић превоз доо Нова Варош- реализовано
6. Иницијатива за продужетак радног времена Царинског реферата у Пожеги-одбијена иницијатива, али је радно време продужено у Царинској испостави Ужице
7. Иницијатива фирме Бечej превоз- Ужице превоз доо из Ужица- реализовано

Методолошке напомене

Регионална привредна комора Златиборског управног округа административно обухвата следеће јединице локалне самоуправе: град Ужице, Ариље, Бајина Башта, Косјерић, Нова Варош, Пожега, Прибој, Пријеполје, Чајетина и Ивањица.

Неке вредности заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Степен развијености: Уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину (Сл. гласник РС, бр. 104/2014) региони су разврстани према степену развијености у развијене (Београдски регион и Регион Војводине) и недовољно развијене (Регион Шумадије и Западне Србије, Регион Јужне и Источне Србије и Регион Косова и Метохије), док су јединице локалне самоуправе разврстане у I, II, III и IV групу и девестирана подручја:

- I група (изнад републичког просека) – у овој групи се налази 20 јединица локалне самоуправе;
- II група (80%-100% републичког просека) – у овој групи се налази 34 јединице локалне самоуправе;
- III група (60%-80% републичког просека) – у овој групи се налази 47 јединица локалне самоуправе;
- IV група (испод 60% републичког просека) – у овој групи се налази 44 јединице локалне самоуправе, а у оквиру њих 19 јединица локалне самоуправе спада у девестирана подручја (испод 50% републичког просека).

Регистрована запосленост: Под појмом запослени подразумевају се лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем, на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољопривредне делатности, а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Регионални БДП: Обрачун регионалног бруто домаћег производа, као део система националних рачуна Републике Србије, заснован је на принципима и методологији Европског система националних и регионалних рачуна (ЕСА 2010), и Номенклатури статистичких територијалних јединица Републике Србије (НСТЈ), која је усклађена са европском Класификацијом статистичких територијалних јединица (НУТС). За Регион Косово и Метохија, тренутно не постоје поуздани статистички подаци, те није обухваћен обрачуном.

Регионални БДП представља регионални еквивалент бруто домаћег производа, као најважнијег макроекономског агрегата једне националне економије и показатељ њене продуктивности и ефикасности у производњи производа и услуга неопходних за различите видове потрошње. Регионални БДП представља збир додате вредности свих локалних јединица које обављају делатност на територији датог региона (плус порези на производе умањени за субвенције на производе), док бруто додата вредност (БДВ) представља укупну вредност производње (аутпут) добара и услуга умањену за међуфазну потрошњу, тј. производе и услуге утрошене као инпути у процесу стварања аутпута.

Израчунавање регионалног бруто домаћег производа спроведено је применом производног приступа на нивоу НСТЈ 2 (регион) и НСТЈ 3 (област). Не постоје подаци на нивоу јединица локалних самоуправа које се налазе у саставу управних округа.

Величина привредних друштава: Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС” бр. 62/2013) правна лица су разврстана на велика, средња, мала и микро привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину). У микро правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених – 10, пословни приход – 700 хиљада евра и просечна вредност пословне имовине – 350 хиљада евра. У мала правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених – 50, пословни приход – 8,8 милиона евра и просечна вредност пословне имовине – 4,4 милиона евра. У средња правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број

запослених – 250, пословни приход – 35 милиона евра и просечна вредност пословне имовине – 17,5 милиона евра. У велика правна лица разврстана су правна лица која прелазе два критеријума за средња правна лица.

У Годишњем билтену финансијских извештаја приказан је преглед збирних података за статистичке и друге потребе за правна лица и предузетнике који послују у Републици Србији. Подацима за **привредна друштва** обухваћена су активна привредна друштва и привредна друштва у стечају и ликвидацији, као и огранци страних правних лица. Осим њих, обухваћене су и задруге као облик организовања физичких лица која на задружним принципима остварују економске, социјалне и културне интересе. У овој групи дати су и подаци за јавна предузећа, која обављају делатности од општег интереса, а оснива их Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе. У групи јавних предузећа налазе се она која примењују Закон о рачуноводству. Подацима за **предузетнике** обухваћена су физичка лица која самостално обављају привредну делатност ради стицања добити, а која пословне књиге воде по систему двојног књиговодства и сходно томе примењују Закон о рачуноводству.

Извори података

За припрему документа „Привредна кретања на територији РПК Златиборског управног округа“ коришћени су подаци институција:

1. Републички завод за статистику,
2. Народна банка Србије,
3. Агенција за привредне регистре,
4. Национална служба за запошљавање
5. Привредна комора Србије